

SİVİL ÇEVİRMENLER VE ONLARDAN HİZMET ALANLAR İÇİN ÇATIŞMA BÖLGESİ SAHA REHBERİ

www.aiic.net

www.fit-ift.org

www.red-t.org

Çatışma bölgelerinde çalışmak üzere görevlendirilen çevirmenler genellikle profesyonel olmayan dil uzmanlarıdır ancak iletişimde kritik bir rol oynarlar. Yüksek riskli ortamlarda çalıştıklarından tehlikelere karşı son derece açıktırlar ve hem çatışma sırasında hem de sonrasında özel korumaya ihtiyaç duyarlar. Çevirmen hizmetlerinden yararlananlar, çevirmenlerine karşı olan sorumluluklarının ve bu kişilerin sürekli olarak korunması gerektiğinin farkında olmalıdır. Aynı zamanda, çevirmenler de kendi haklarını bilmeli ve güvenliklerini ve konumlarını iyileştirmek için dil uzmanlığı mesleğinin standartlarını ve etik kurallarını uygulamalıdır.

Bu belge, Uluslararası Konferans Çevirmenleri Derneği (AIIC), Uluslararası Çevirmenler Federasyonu (FIT) ve Red T'nin yazılı/sözlü çevirmenlere ve hizmetlerini kullananlara tavsiye ettiği temel haklar, sorumluluklar ve uygulamalara ilişkin bir rehberdir. Çatışma bölgelerinde silahlı kuvvetler, gazeteciler, STK'lar ve diğer organizasyonlar için saha dil uzmanları olarak çalışan çevirmenler için geçerlidir.

ÇEVİRMENLER İÇİN

HAKLAR

Koruma

Görev sırasında ve sonrasında koruma hakkınız bulunmaktadır. Gerekirse buna aileniz de dahil edilmelidir. Size koruyucu giysi ve ekipman sağlanmalıdır ancak silah verilmemelidir. Bir sivil olarak, siz kabul etmediğiniz sürece üniforma giymeniz gerekmez. Size tıbbi ve psikolojik yardım sunulmalıdır. Göreve gönderilmeden önce size güvenlik ve acil durum eğitimi verilmelidir.

Destek

Görev süreniz boyunca sahada ya da üste gerekli konforlar gibi destek alma hakkınız bulunmaktadır.

Sınırlar

Rolünüzün sınırları açıkça tanımlanmalıdır. Profesyonel veya kişisel standartlarınızı veya etik değerlerinizi ihlal eden ve/veya gereksiz yere güvenliğinizi tehlikeye atan bir görevi reddetme hakkınız bulunmaktadır.

Bilgilendirme

Görevinizin genel ve özel bağlamı hakkında bilgilendirme yapılmalıdır.

Koşullar

Tehlikeli durumları yansıtan bir ücret ve başka sözleşme hükümleri talep etme hakkınız bulunmaktadır. Çalışma saatleri makul olmalı ve düzenli aralıklarla molalar verilmelidir.

SORUMLULUKLAR

Tarafsızlık

Sizi kimin istihdam ettiğinden bağımsız olarak, görüşlerinizi ya da duygularınızı ifade etmeden bütün taraflara eşit şekilde hizmet verin. Hiçbir davanın savunucusu olamazsınız ve çıkar çatışmaları varsa açıklamalısınız.

Gizlilik

İşiniz boyunca herhangi bir taraftan edindiğiniz bütün bilgilerin gizliliğini koruyun. Hiç kimseye açıklamayın ya da kişisel kazançlarınız için kullanmayın.

Doğruluk

Bütün tarafların mesajlarını mümkün olduğunca doğru bir şekilde iletin. Bunun için...

- Sözlü çevirinin temel becerilerini öğrenin; örn. söyleneni dikkatlice dinleyin, diğer dile anlaşılır bir şekilde aktarın ve kültürel nüanslara ve sözlü olmayan ipuçlarına karşı hassas olun.
- Özel kelimeler, kısaltmalar, jargon vs. öğrenerek görevlerinize hazırlanın ve aksanlar, el hareketleri, adetlere vs. aşinalık kazanın.
- Hatırlamanıza yardımcı oluyorsa notlar alın.
- Konuşmacılar tarafından iletilen bilgileri sansürlemeyin ya da değiştirmeyin.
- Gerekirse açıklama isteyin, konuşmacının yavaşlamasını talep edin ya da konuşmacıya anlaşılmadığını işaret edin.

ÇEVİRMEN HİZMETLERİ KULLANANLAR İÇİN

HAKLAR

Mesajınızın doğru şekilde çevrilmesi hakkına sahipsiniz. Aşağıda belirtilen sorumlulukları yerine getirerek, çevirmenin bu amacı gerçekleştirmesine yardımcı olursunuz.

SORUMLULUKLAR

Saygı

Çevirmenler, siz ve çalıştığınız ülke halkı arasındaki bağlantıdır. Çevirmenlere saygı gösterirseniz onlar da size saygı gösterir. Ast üst ilişkisi belirlenebilir ancak kötüye kullanılmamalıdır.

Koruma

Çevirmenler sizin için çalıştıklarından risk altında olabilir. Sözleşme gereği sorumlu olun ya da olmayın, hem görev sırasında hem de sonrasında onları ve gerekirse ailelerini koruyun.

- Çevirmenleri silahlandırmayın.
- Koruyucu giysi ve ekipman sağlayın ancak kabul etmedikleri sürece üniforma giymelerini istemeyin.
- Çevirmenlerin izni olmadan adlarını, adreslerini veya resimlerini kimseye vermeyin.

Destek

Çevirmenlerinize sahada ve üste gerekli konfor ve olanakları sağlayarak onları destekleyin. İhtiyaçlarına ve endişelerine karşı duyarlı olun.

Görev tanımı

Çevirmenin rolünü açıkça tanımlayın. Operasyonel gereklilikleri ve sorumluluk zincirini açıklayın. Genellikle çevirmenlikle ilgili olmayan görevler vermeyin ancak çevirmenlerin profesyonel veya kişisel standartlarını ve etik ilkelerini ve/veya güvenliklerini ihlal eden bir görevi reddetme hakkının bulunduğunu bilin.

Planlama

Çevirmenlik konsantrasyon gerektirir, bir çatışma durumunda sürekli konsantrasyon sağlamak zordur. Çalışma saatleri, molalar vs. konusunda anlaşın. Çevirmen hizmetlerini kullanırken, ek süre ve diğer lojistik gereklilikleri hesaba katın.

Bilgilendirme

Çevirmenleri genel olarak ve her görevden önce bağlam ve amaç hakkında özel olarak bilgilendirin. Özel terimleri, kısaltmaları, jargonu vs. açıklayın.

Değerlendirme

Bir çevirmenin performansını değerlendirmeniz istenirse, adil olun ve uygun bir değerlendirme sistemi kullanın. Mesajların doğru iletilip iletilmediğini takip edin ancak çevirmenin sözcüğü sözcüğüne yapılmadığını ve orijinal mesajınızın net olması gerektiğini bilin. Eleştiriler özel olarak yapılmalıdır. Gerektiğinde ödüller, tavsiyeler vs. verilmelidir.

ÇEVİRMENLERLE ÇALIŞMA

Konumlandırma

Kendinizi, çevirmeni ve diğer tarafı yaklaşık olarak üçgen şeklinde konumlandırın. Siz, çevirmen ve diğer tarafın birbirini görebildiğinden ve duyabildiğinden emin olun. Kendinizi ve çevirmeni tanıttığınız ve çevirmenin rolünü açıklayın. Çevirmene değil, diğer tarafa konuşun ve bakın.

Konuşma

Çevirmen konuşmanızı bekler ve siz durduğunuzda çevirir. Bir çevirmenin algılayabileceği ve doğru şekilde aktarabileceği bilgi miktarı, o çevirmenin beceri düzeyine bağlıdır.

- Nispeten basit sözcükler ve kısa, mantıklı cümleler kullanın.
- Anlaşılır bir şekilde konuşun ve fazla hızlı konuşmayın.
- Argo, kısaltma, jargon veya başka bir dilde anlaşılmayan referansları kullanmamaya çalışın.
- Gerilimi azaltmak için mizah yararlı olsa da çevrilmesinin zor olduğunu unutmayın.
- Kendi aksanınızın, şivenizin ve konuşma tarzınızın çevirmenin işini nasıl etkileyebileceğinin bilincinde olun.
- Ne söylediğiniz ve nasıl söylediğinizin farkında olun.

Denetleme

Mesajın bütün taraflarca anlaşıldığından emin olmak sizin sorumluluğunuzdur. Diğer tarafın ne dediğini anlamadıysanız tekrarlamasını ve/veya açıklamasını isteyin. Diğer tarafın sizin söylediğinizi anlamadığını düşünüyorsanız çevirmenin sizi anladığını teyit edin. Ancak diğer taraf genel olarak ne konuştuğunuzu bilmediği sürece çevirmenle özel konuşmalar yapmaktan kaçının.

Kontrol

Sorumluluğu çevirmene vermeyin. Çevirmen sizin adınıza bir beyanda bulunmamalı ya da soru sormamalıdır; yalnızca sizin söylediğinizi çevirir. Görüşmelerin kontrolü sizde olsun ancak gerekli ve uygun olduğunda çevirmenden tavsiye isteyin.